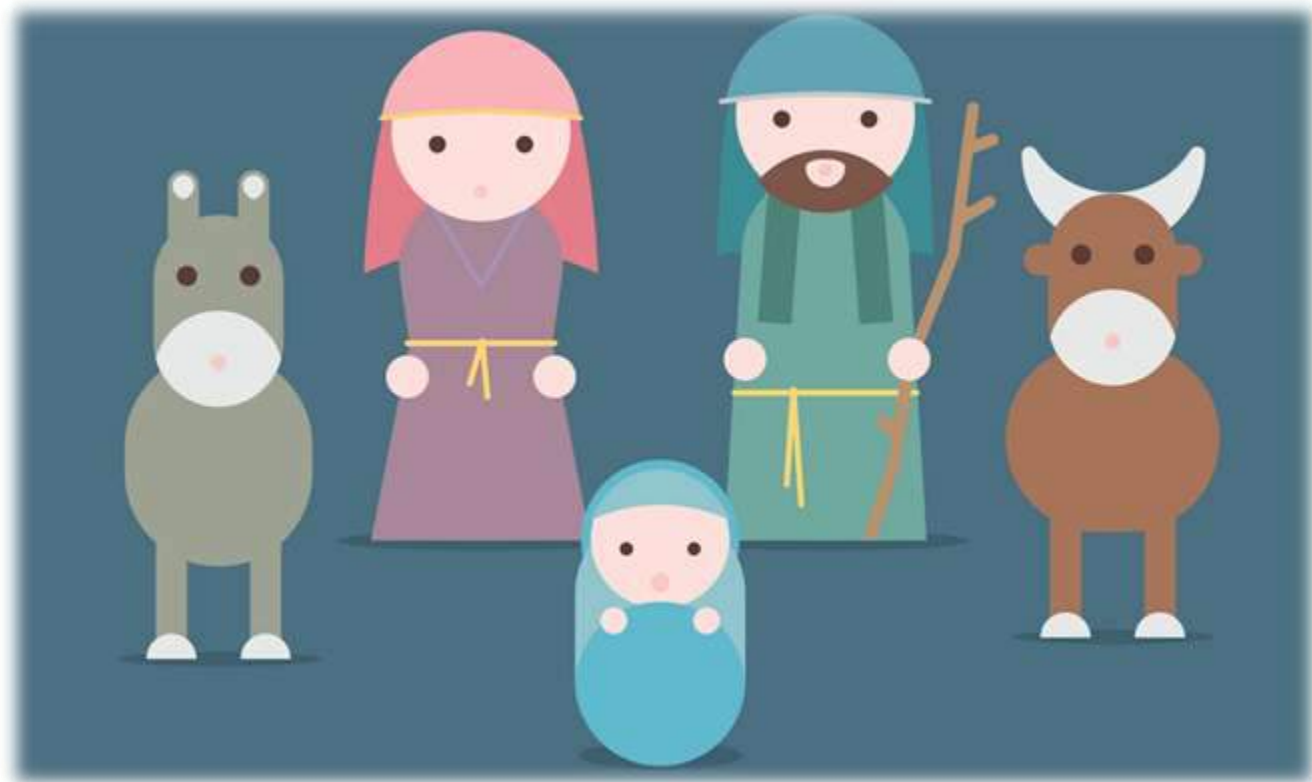

Сьогодні
13.01.2025

Урок
№33

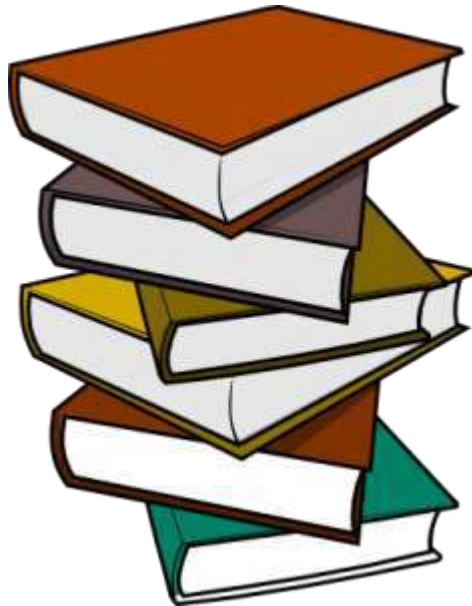

Ігор Калинець
«Вертеп маленького хлопчика»

Мета: ознайомити учнів із життєвим і творчим шляхом Ігоря Калинця; опрацювати зміст твору «Вертеп маленького хлопчика», визначити головну думку, охарактеризувати образ янгола; розвивати зв'язне мовлення учнів, уміння висловлювати власні роздуми, асоціативне мислення учнів, творчу уяву, вміння давати стислі та логічні відповіді на питання; виховувати інтерес і шанобливе ставлення до художніх творів.

Очікувані результати: учень/учениця ознайомлений/а з біографією Ігоря Калинця, знає основні етапи його творчості, пояснює внесок поета в українську літературу, мистецтво та суспільство; аналізує зміст твору «Вертеп маленького хлопчика»; аргументовано зіставляє художній текст із життєвим досвідом; умотивовує свої літературні вподобання; толерантно обстоює власну позицію, звертає увагу на спільні і різні думки учасників дискусії; унаочнює та візуалізує почуте повідомлення (самостійно або з допомогою вчителя), використовуючи різні засоби (схеми, таблиці, тощо) для відтворення змісту, структурування навчальної інформації; висловлює свої міркування про здобутий естетичний досвід; характеризує порушені в художніх текстах проблеми.

Слухай вчителя уважно
І веди себе поважно.
Щоб зуміли все зробити
Та все добре зрозуміти.

На уроці не гукайте,
Завжди руку піднімайте.
Там, де шум і крик буває,
Працездатності немає.

Сьогодні
13.01.2025

Перевірка домашнього завдання

Сьогодні
13.01.2025

Повідомлення теми уроку

Сьогодні на уроці ми будемо говорити
про творчість **Ігоря Калинця**.
**Проаналізуємо його твір «Вертеп
маленького хлопчика».**

Сьогодні
13.01.2025

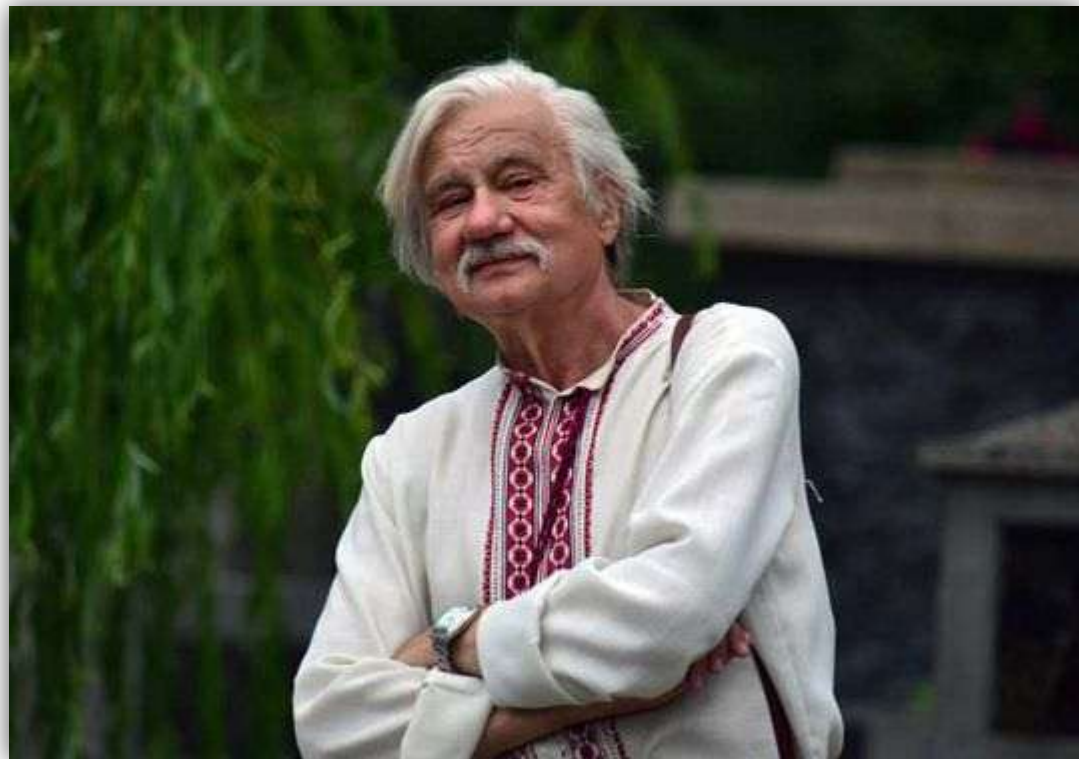
Актуалізація опорних знань

Чи любиш ти святкувати новорічні свята?

Що таке вертеп?

Які почуття викликають у тебе подані зображення.

*Та радість від того, що його взяли
до Вертепу, переважила...*

Ігор Калинець

Сьогодні
13.01.2025

Біографічна хвилинка

Ігор Калинець — поет, перекладач. Народився на Львівщині за два місяці до початку Другої світової війни. Тому можна лише уявити, яким важким було його дитинство.

У шкільні роки Ігор захоплювався футболом, малюванням, грою на скрипці. Але **понад усе любив читати** про запорозьких козаків та січових стрільців. Ігор Калинець закінчив школу, а згодом — **Львівський університет**. Став поетом.

За громадянську непокору радянська влада **засудила митця до шести років таборів і трьох років заслання**. До 1980-х років Ігоря Калинця як поета мало хто знав в Україні. Суворі концтабори та заслання надовго відірвали його від рідної землі.

Біографічна хвилинка

Після повернення на Батьківщину Ігор Калинець працював редактором, перекладачем, зокрема з польської мови. Побачили світ його книжки:

«Пробуджена муза», «Невольничча муза», «Слово триваюче».

У письменника є чимало творів для дітей, наприклад, «Книжечка для Дзвінки» (Дзвінка, Дзвенислава — донька поета).

Ігор Калинець — лауреат кількох премій, зокрема і **Національної премії України імені Тараса Шевченка**. Він є почесним **доктором Львівського національного університету імені Івана Франка**, а також — почесним громадянином Львова.

Сьогодні
13.01.2025

Збірки Ігоря Калинця

Сьогодні
13.01.2025

Виконай завдання

Послухай розповідь Ігоря
Калинця, у якій він декламує
вірш «Вітер», перейшовши за
покликанням
<https://cutt.ly/zwtVDjta> або
за QR-кодом. Чи до вподоби
тобі ця поезія? Чому?

Прочитай вірш уголос. Чи до вподоби тобі ця поезія? Чому?

ВІТЕР

Ковтни мене, біла дорого,
ковтни мене, добра осене.
Запахло роменовим ромом
вітру мого стоголосся...

Вітер мій знов надимає
бандери дністрових лодій.
Вітер з нами, над нами,
з моїми полками в поході.

Вітер коням теребить гриви,
хоруговками грає на списках.
Вітер мій вірний гридень,
гридень князя Осмомисла.

Десь там княгиня в Путивлі,
чадо моє Ярославна,
мужу в поганські пустелі
вітер отецький послала.

Вітер загоїть рани,
вітер Вітчизною пахне.
Вітер з нами, над нами,
в поході з моїми полками.

Залізною йдемо у гущі,
несемо щити, як скрижалі.
З Галича вітер цілющий,
з Галича вітер державний.

Чи можна стверджувати, що Ігор
Калинець — патріот, людина, яка
знає, любить і береже історію,
звичаї та традиції рідного народу?

Чому?

Сьогодні
13.01.2025

Дай відповіді на питання

Чи святкують Різдво
у твоїй родині?

Як ти вважаєш, чому
люди вірять у різдвяно-
новорічні дива?

У світовій літературі чимало різдвяно-новорічних сюжетів, побудованих як «чудесні оповіді»: «Лускунчик і Мишачий король» Ернста Теодора Амадея Гофмана, «Різдвяна пісня в прозі» Чарлза Дікенса та інші.

В українській літературі до різдвяно-новорічної теми зверталися **Іван Франко** («Суд Святого Николая», «Святовечірня казка»), **Марко Черемшина** («Сльоза»), **Олена Пчілка** («Сосонка», «Чад», «Маскарад», «В яслах», «Збентежена вечеря»), **Михайло Коцюбинський** («Ялинка») та інші.

Фантастика, диво — особливості казкового жанру. Вони додають світла, позитиву, життєрадісності похмурим картинам реальної дійсності та буденності. **Атмосферу різдвяної урочистості, протиставлення її сумним спогадам героя про батьків, які змушені зустрічати Різдво далеко від сина, передав й Ігор Калинець.**

Сьогодні
13.01.2025

Вправа «Крісло автора»

КРИСЛО АВТОРА

Сьогодні
13.01.2025

Ознайомся

Вертеп — старовинний пересувний
український ляльковий театр, де
ставили релігійні та світські п'єси.

На західних теренах України —
щорічна вистава колядників на
тему народження Ісуса Христа.

Сьогодні
13.01.2025

Виконай завдання

**Прослухайте колядку, яку
записав хлопчик у зошит.
Зіскануй QR-код або перейди
за покликанням**

<https://cutt.ly/zwtDSKYV>

Сьогодні
13.01.2025

Дай відповіді на питання та виконай завдання

Яку проблему порушено у творі?

Чому ти саме так вважаєш?

Відшукай на карті світу Португалію.

Дізнайся цікаве про цю країну.

Поміркуй, чому так важливо знати якнайбільше
про інші країни світу.

Сьогодні
13.01.2025

Виконай завдання

Спробуй і ти виконати
завдання: проведи на
контурній карті олівчиком
сполучення від твого дому до
Лісабону (Португалія) через
Братиславу (Словаччина),
Відень (Австрія), Тулузу
(Франція), Мадрид (Іспанія).
За потреби використай
підказки [Google-карти](#)

Спробуй відгадати, слова якого письменника процитовані у творі.

За потреби відшукай ім'я автора за цитатою в інтернеті.

Це була найкоротша віддаль між Маленьким Хлопчиком і Мамусею...
До того ж розділяли і «часові пояси» (так казала учителька в школі) —
дві години було різниці між Україною і Португалією. Зрештою, не так
багато. Коли він вже умивався вранці, поспішаючи до школи, Мамуся
напевно додивлялася останній сон, можливо, про Маленького
Хлопчика, Бабусю, свій дім, містечко із напівзруйнованою
цукроварнею, сквером посеред міста, де стояв пам'ятник Великому
Поетові, котрий сказав, що у **«своїй хаті своя правда...»**

Сьогодні
13.01.2025

Дай відповіді на запитання

Що тобі відомо про Діву Марію?

Чому маму автор порівнює з Дівою Марією?

Поміркуй, чому саме Йосифом звати батька
Маленького Хлопчика? Чи це біблійне ім'я?

Реальним чи вигаданим, на твою думку, є епізод зустрічі
зі справжнім Ангелом? Чому?

Сьогодні
13.01.2025

Робота із зображенням

Розглянь зображення
різдвяного ангела.

Чому його зображують
у польоті?
Про яку новину
він сповіщає?

Різдвяний ангел. Худ. Ірина Фартух

Сьогодні
13.01.2025

Виконай завдання

Спробуй визначити реальне й фантастичне в образі Маленького Хлопчика.
Заповни в зошиті таблицю «Реальне і фантастичне у творі».

Реальне	Фантастичне

Сьогодні
13.01.2025

Дай відповіді на питання та виконай завдання

Чи віриш ти в ангела-охоронця?

Що тобі відомо про нього?

Яка роль ангела-охоронця, на твою думку, у житті людини?

Яким ти уявляєш ангела-охоронця? Намалюй.

Пригадай, який твір називають оповіданням. За потреби звернися до словника літературознавчих термінів наприкінці підручника.

Сьогодні
13.01.2025

Дай відповіді на питання та виконай завдання

У творі є багато подробиць, що мають
важливе значення. Відшукай елементи
опису Маленького Хлопчика.

У казці автор не вказує назви містечка /
села, де відбуваються події. Так само у
творі відсутні імена деяких персонажів.

Поміркуй чому.

Автор зосереджує увагу на внутрішньому світі героя твору, його почуттях, емоціях, мріях. Розповідь побудована на контрасті: атмосфера різдвяної урочистості, святковості (сцени репетиції вертепного дійства, приготування костюма Ангела тощо) протиставляється сумним спогадам дитини про батьків, які змушені зустрічати Різдво далеко від сина.

Відшукай і зачитай цитату, яка це підтверджує.

Сьогодні
13.01.2025

Дай відповіді на питання та виконай завдання

Доведи словами з тексту, що Маленький Хлопчик з нетерпінням чекає телефонних дзвінків від батька з матір'ю, мріє швидше зустрітися з ними.

Із якими подіями пов'язана згадка хлопчика про Великого
Поета — Тараса Шевченка?

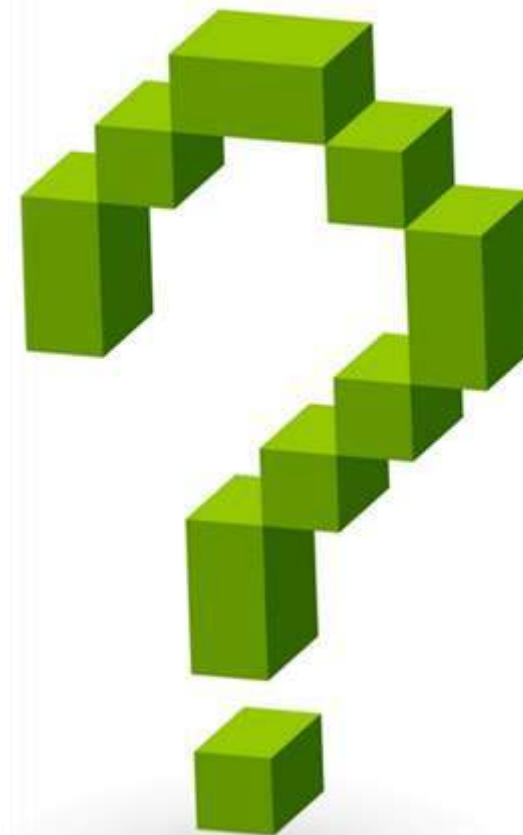
Різдво — це свято. Не дивно, що в такий час із головним персонажем твору трапляється диво, здійснюється його бажання. Яким було найзаповітніше бажання Маленького Хлопчика?

Сьогодні
13.01.2025

Творча робота

Склади цитатний план казки.

Для цього визнач основні епізоди,
але запиши їх не своїми словами,
а найбільш влучною цитатою.

Сьогодні
13.01.2025

Пояснення домашнього завдання

**Підручник. Прочитати твір
Ігоря Калинця «Вертеп
маленького хлопчика».**

Сьогодні
13.01.2025

Рефлексія. Вправа «Печиво від совенят»

Найкраще
мені
вдалося...

Я хотів би
дізнатися
про...

Вдома я
розкажу
про...

Сьогодні
на уроці
я навчився/
навчилася...

Урок
завершую з
настроєм...